

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Zory Šmolkové a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D. ve věci

žalobce: **Doc. MUDr. A. M., CSc.**

zastoupen Mgr. Jakubem Vepřkem, advokátem

sídlem Tyršova 1714/27, Moravská Ostrava, 702 00 Ostrava

proti

žalovanému: **Rektor Ostravské univerzity**

sídlem Dvořákova 138/7, Moravská Ostrava, 702 00 Ostrava

zastoupen Mgr. Františkem Korbelem, Ph.D., advokátem

sídlem Na Florenci 2116/15, Nové Město, 110 00 Praha

o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 12. 2019, č. j. OU-106048/90-2019, o odvolání žalobce z funkce děkana Lékařské fakulty Ostravské univerzity,

takto:

- I. Rozhodnutí rektora Ostravské univerzity ze dne 17. 12. 2019, č. j. OU-106048/90-2019 **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 28 984 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. Jakuba Vepřky, advokáta sídlem Tyršova 1714/27, 702 00 Ostrava.

Odůvodnění:

Žalobní body

1. Žalobce se žalobou doručenou Krajskému soudu v Ostravě dne 27. 1. 2020 domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 12. 2019, č. j. OU-106048/90-2019 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým byl odvolán z funkce děkana Lékařské fakulty Ostravské univerzity s účinností ke dni 2. 1. 2020 podle § 28 odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách (dále jen „zákon o vysokých školách“).
2. V žalobě namítal, že Akademický senát Ostravské univerzity (dále též „AS OU“), který podle § 28 odst. 3 zákona o vysokých školách musí s odvoláním udělit souhlas, nebyl správně obsazen, protože hlasoval náhradník senátora, doc. K., aniž by se senátor doc. D. vzdal své funkce předepsaným písemným projevem vůle, když se tak stalo pouze e-mailovou zprávou bez zaručeného elektronického podpisu. Vzhledem k těsné většině, se kterou byl souhlas vysloven, mohl mít náhradník hlas rozhodující.
3. K tomuto žalobnímu bodu žalobce ve vyjádření z 11. 5. 2020 doplnil, že nesprávné obsazení senátu spočívá rovněž v určení náhradníků za členy senátu T. P. a D. Š., jejichž abdikace byla učiněna z tzv. „freemailů“, nikoliv z e-mailové adresy Ostravské univerzity. I z tohoto důvodu má žalobce za to, že Akademický senát Ostravské univerzity nebyl řádně obsazen.
4. Žalobce nesouhlasil s tím, že by jednal způsobem, který by bylo možno označit za závažně poškozující zájmy Ostravské univerzity a Lékařské fakulty. Žalovaný za takové jednání spatřuje postup žalobce, který přijal celkem 24 uchazečů, aniž by splnili podmínky přijímacího řízení spočívající v dosažení minimálního počtu bodů. Žalobce tuto skutečnost nepopírá, ale tvrdí, že nešlo o jeho selhání, ale o selhání systémové. Stejně postupovali děkani před ním; v mezidobí proběhlo několik auditů a kontrol, které žalobci nic nevytkli, žalobce byl proto důvodně přesvědčen, že postupuje podle zaužívaných postupů, na základě podkladů, připravených studijním oddělením tak, aby byla naplněna kapacita fakulty. Postup není nijak ojedinělý, když stejně postupuje i Univerzita Karlova.
5. Žalobce byl dále odvolán pro závažné manažerské selhání, spočívající v pochybení při akreditačním řízení pro magisterský program všeobecné lékařství. Již před medializací kauzy však žalobce přijal opatření, které vedla k zastavení řízení o omezení akreditace.

Nadto, tato výtku nebyla předložena Akademickému senátu Ostravské univerzity v podnětu rektora k odvolání žalobce

6. Konečně žalobce namítl, že vytýkaná pochybení se netýkají aktuálního funkčního období děkana a byla známa již při jeho zvolení.

Stanovisko žalovaného

7. Žalovaný s žalobou nesouhlasil. K námitce nesprávného obsazení Akademického senátu Ostravské univerzity, který s odvoláním žalobce vyslovil souhlas, uvedl, že žalobce není oprávněn takovou námitku vznést, když obsazení senátu je výkonem samosprávy veřejné vysoké školy a takové právo svědčí výhradně konkrétnímu dotčenému senátoru. Nadto, písemná forma vzdání se funkce senátora, pro které na uvolněná místa nastoupili náhradníci, byla dodržena, když vzdání se bylo učiněno e-mailovou zprávou a dokonce ze zaměstnaneckého resp. studentského účtu. Nadto, námitku týkající se náhradníků za senátorů T. P. a D. Š. považoval za opožděně podanou.
8. K námitce systémového selhání při přijímání uchazečů žalovaný uvedl, že žalobce jako děkan byl odpovědný za výkon svěřených kompetencí a vlastní rozhodovací činnost, kterou nemůže svalovat na jiné orgány nebo osoby. K přijímání neúspěšných uchazečů nebyl zmocněn vnitřním předpisem Ostravské univerzity, jak je tomu v případě Univerzity Karlovy, ale jednalo se o zneužití pravomoci vedoucí k neodůvodněnému zvýhodnění některých uchazečů. Nesouhlasil ani s námitkou, že žalobci nelze přičítat pochybení učiněné v předchozím volebním období, neboť by tím vznikla neodůvodnitelná nepostižitelnost za závažné pochybení zjištěné až po skončení příslušného volebního období, popírající účel a smysl § 28 odst. 3 zákona o vysokých školách.
9. Nesouhlasil ani s námitkou, že manažerské selhání žalobce při procesu akreditace nebylo projednáno před akademickým senátem. Je pravdou, že v podnětu rektora k odvolání žalobce nebyl tento důvod odvolání uveden, byl však na příslušném zasedání diskutován.
10. Žalovaný proto navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné a v části, týkající se nesprávného obsazení senátů, její odmítnutí, neboť byla podána osobou zjevně neoprávněnou.

Posouzení krajským soudem

11. Krajský soud poté, co zjistil, že žaloba byla podána včas ve lhůtě dvou měsíců po doručení písemného vyhotovení napadeného rozhodnutí žalobci, tedy v souladu s ustanovením § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Skutkový stav

12. Ze správního spisu a shodných skutkových tvrzení účastníků krajský soud zjistil, že žalobce byl jmenován děkanem Lékařské fakulty Ostravské univerzity žalovaným s účinností od 13. 12. 2018 dne 12. 12. 2018.
13. Dne 10. 6. 2019 vyhotovil Národní akreditační úřad (dále jen „NAU“) pro vysoké školství protokol o kontrole č. j. NAU-28/2019 – 11. Kontrola se mj. zabývala průběhem procesu přijímacího řízení ke studiu ve studijním programu všeobecné lékařství na Lékařské fakultě Ostravské univerzity (dále též „LF OU“) a v jeho rámci zejména postupem vysoké školy v odvolacím řízení. NAU z předpisů vysoké školy zjistila, že přijetí ke studiu bylo možné dvěma způsoby, a) bez vykonání přijímací zkoušky a b) na základě přijímací zkoušky, a zjistila pochybení při druhém z těchto způsobů. NAU vytkla Lékařské fakultě Ostravské univerzity mimo jiné, že přijala celkem 27 uchazečů, kteří nevyhověli požadavkům přijímacího řízení, protože v rámci přijímací zkoušky nezískali alespoň předepsaný minimální celkový počet bodů, čímž se vysoká škola dopustila porušení podmínek pro přijetí ke studiu do studijního programu/oboru všeobecné lékařství v akademických letech 2010/11, 2011/12, 2012/13, 2014/15, 2016/17, 2017/18 a 2018/19.
14. Žalovaný zpracoval dne 15. července 2019 podnět k odvolání děkana Lékařské fakulty (žalobce), ve kterém žalobci vytkl poškozování zájmů Lékařské fakulty i Ostravské univerzity závažným způsobem, spočívajícím rozhodnutí o přijetí ke studiu uchazečů, kteří nesplnili podmínku pro přijetí, kterou bylo dosažení minimálního předepsaného počtu bodů při přijímací zkoušce pro akademické roky 2010/11, 2011/12, 2012/13, 2017/18 a 2018/19.
15. Dne 9. 9. 2019 se konalo mimořádné jednání Akademického senátu Lékařské fakulty Ostravské univerzity, jehož programem bylo mj. projednání podnětu rektora Ostravské univerzity k odvolání žalobce - děkana LF OU s okamžitou účinností. Usnesení o souhlasu s tímto podnětem nebylo přijato, když pro hlasovali 4 přítomní, 12 bylo proti a 2 senátoři se zdrželi hlasování.
16. Dne 18. 11. 2019 proběhlo zasedání Akademického senátu Ostravské univerzity, jehož programem bylo m. vyslovení souhlasu s odvoláním žalobce - děkana LF OU. Před tímto jednáním, dne 14. 11. 2019, zaslal senátor doc. A. D. z adresy X, *prohlášení o vzdání se funkce člena AS OU*, které odůvodnil dalšími pracovními povinnostmi, které mu již v minulosti nedovolily zúčastnit se několika zasedání senátu. Přijetí vzdání se funkce potvrdila I. P., předsedkyně AS OU, dne 15. 11. 2019 z adresy X. Téhož dne oslovila I. P. doc. P. K., zvoleného náhradníka doc. D., s žádostí o přijetí členství v AS OU, který dne 16. 11. 2019 členství potvrdil.
17. Na úvod zasedání Akademického senátu byla konstatována abdikace doc. D. z důvodu pracovního vytížení, za kterého nastoupil náhradník doc. K. Na jednání vystoupil rektor Ostravské univerzity, který odůvodnil svůj podnět k odvolání žalobce jednak poškozením dobrého jména Ostravské univerzity přijímáním studentů, kteří nesplnili podmínky přijímacího řízení, a dále ohrožením procesu akreditace s poukazem na prodloužení s podáním žádosti, která měla být připravena v březnu 2019, a s jejím

zpracováním. S odvoláním děkana vyslovilo souhlas 18 senátorů, 11 bylo proti a 6 se zdrželo hlasování.

18. Dne 17. prosince 2019 odvolal žalovaný žalobce z funkce děkana Lékařské fakulty Ostravské univerzity. Odvolání odůvodnil porušením zájmů Ostravské univerzity i Lékařské fakulty a neplněním povinností děkana fakulty, spočívajícím ve vydávání rozhodnutí děkana o přijetí uchazečů o studium do studia magisterského studijního programu všeobecné lékařství, kteří nesplnili podmínku přijímacího řízení, kterou bylo dosažení (zisk) minimálního předepsaného počtu bodů při přijímací zkoušce, a to pro akademický rok 2010/2011 jednoho uchazeče, pro akademický rok 2011/2012 šesti uchazečů, pro akademický rok 2012/2013 osmi uchazečů, pro akademický rok 2017/2018 šesti uchazečů a pro akademický rok 2018/2019 tří uchazečů; vyšel přitom ze shora citovaného protokolu NAU ze dne 10. 6. 2019 a vyřízení námitek proti protokolu ze dne 15. 8. 2019, dále z právní analýzy Ostravské univerzity ze dne 7. 12. 2018, nazvané „*Stanovisko k postupu Lékařské fakulty při přijímacím řízení pro obor Všeobecné lékařství (M5103) pro akademické roky 2017/2018 a 2018/2019*“, a ze zprávy interního auditu 1/2019 z 10. 4. 2019, e. č. OU-1242/90-2019, nazvané „*Ověření souladu postupů LF OU s právními a interními předpisy v oblasti studijní činnosti*“. Dále odvolání odůvodnil závažným manažerským selháním, které mělo za následek porušení zájmu Ostravské univerzity i Lékařské fakulty a porušení obecné povinnosti děkana, a které mělo podobu nečinnosti, která zapříčinila ohrožení akreditace magisterského programu všeobecného lékařství.

K námítce nesprávného obsazení Akademického senátu Ostravské univerzity

19. Postavení a odvolání děkana upravuje § 28 zák. č. 111/1998 o vysokých školách. Podle odstavce 1., *[v] čele fakulty je děkan; jedná a rozhoduje ve věcech fakulty, pokud tento zákon nestanoví jinak*. Podle odstavce 2., *[d]ěkana jmenuje a odvolává na návrh akademického senátu fakulty rektor*. Podle odstavce 3., *[r]ektor může odvolat děkana z vlastního podnětu, a to pouze po předchozím vyjádření akademického senátu fakulty a se souhlasem akademického senátu veřejné vysoké školy v případě, kdy děkan závažným způsobem neplní své povinnosti nebo závažným způsobem poškozuje zájem vysoké školy nebo fakulty*.
20. V posuzované věci byl žalobce z funkce děkana Lékařské fakulty Ostravské univerzity odvolán rektorem z vlastního podnětu, tedy postupem předvídaným v § 28 odst. 3 zákona o vysokých školách. Z něj vyplývá povinnost rektora před odvoláním děkana získat vyjádření Akademického senátu Lékařské fakulty; splnění této podmínky není mezi účastníky sporné. Dále musí s odvoláním děkana souhlasit Akademický senát Ostravské univerzity a splnění této podmínky mezi účastníky sporné je. Důvodem, proč podle žalobce souhlas chybí, je nesprávné obsazení akademického senátu při zasedání, na kterém měl být souhlas vysloven. Vzhledem k tomu, že souhlas byl přijat rozdílem pouze jednoho hlasu, možné pochybení při nástupu náhradníka na místo dosavadního senátora doc. D. mohlo mít za následek jiné stanovisko senátu. Postup při obsazení senátu tak mohl mít vliv na veřejná subjektivní práva žalobce, krajský soud se proto touto námitkou zabýval, nicméně uzavřel, že není důvodná.
21. Existence a tedy i složení Akademického senátu Ostravské univerzity je projevem akademické svobody vysoké školy [§4 písm. d) zákona o vysokých školách]. Postavení a

ustavení akademického senátu je upraveno v § 8. zákona o vysokých školách, podle jehož prvního odstavce *vnitřní předpis veřejné vysoké školy stanoví zejména počet členů akademického senátu, způsob jejich volby a způsob volby předsedy akademického senátu, orgány akademického senátu a jejich ustavování a důvody a den zániku členství v akademickém senátu a případnou neslučitelnost členství v akademickém senátu s výkonem jiných funkcí.* V posuzované věci je tímto vnitřním předpisem volební řád z 17. 8. 2017, podle jehož článku 4, odstavci 6 písm. c) *„funkční období člena AS OU končí dnem bezprostředně následujícím po doručení písemného prohlášení člena AS OU předsedovi AS OU o vzdání se funkce“.* Podle odstavce 7, jestliže členství v AS OU skončí mj. uvedeným způsobem, *„nastupuje jako člen AS OU náhradník, který vykonává tuto funkci po zbytek příslušného funkčního období (...)“.* Z uvedeného je zřejmá povinná písemná forma abdikace, přičemž písemná forma projevu může být jak listinná, tak elektronická; listinná podoba předepsána nebyla. Podepisování elektronické formy dokumentu upravují §§ 5 - 7 zák. č. 297/2016 Sb., přičemž v posuzované věci byl k rezignaci správně připojen zcela prostý elektronický podpis ve smyslu § 7 zák. č. 297/2016 Sb., neboť byl podepisován elektronický dokument, kterým se právně jedná jiným způsobem než způsobem uvedeným v § 5 nebo § 6 odst. 1 tohoto zákona.

22. S nedodržením písemné formy nadto není volebním řádem spojen žádný následek, zejména pak neplatnost jednání učiněného v jiné než písemné formě. Akademický senát Ostravské univerzity, tedy orgán, kterému byl posuzovaný abdikací projev vůle určen, neměl o projevu vůle a přičitatelnosti jednání právě a jen doc. D. žádných pochyb, a proti postupu, kdy na jeho místo byl ustanoven náhradník, abdikující senátor ani náhradník, ba ani kterýkoliv jiný člen akademického senátu, neprotestoval. Jak vyplývá z žalobcem předložených listin týkajících se ostatních namítaných osob, postup, kdy abdikace proběhla formou e-mailové komunikace, nebyl nijak výjimečný a nebyl ani nikým ze zúčastněných a případně na veřejných subjektivních právech dotčených osob rozporován. Vzhledem k tomu, že jednání senátora vůči senátu není jednáním správního orgánu, nelze na něj klást požadavky na formu, které správní řád a judikatura požadují u správních aktů¹. Krajský soud proto uzavřel, že nedodržení písemné formy abdikace nezpůsobilo vadu tohoto jednání v tom smyslu, že by nedošlo k zániku funkce dosavadního senátora doc. D.

23. K žalobcem uváděné judikatuře Nejvyššího soudu krajský soud dodává, že tato se výkladem písemnosti projevu vůle a následky nedodržení formy hojně zabývala, a navzdory odlišné koncepci právního jednání z pohledu práva veřejného a soukromého ji lze použít alespoň inspirativně s ohledem na požadavek jednotnosti právního řádu. Nejvyšší soud v novějším rozhodnutí 26. senátu navázal na 20. senát (srov. usnesení ze dne 1. 6. 2017, sp. zn. 20 Cdo 1741/2017) a v usnesení sp. zn. 26 Cdo 1230/2019 ze dne 22. 5. 2019 potvrdil svůj závěr, že prostý e-mail bez elektronického podpisu nesplňuje požadavek písemného právního jednání. Ani pro soukromoprávní vztahy však neplatí, že nedodržení formy má bez dalšího za následek neplatnost právního jednání. Jak uzavřel

¹ viz § 37 odst. 4 správního řádu a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 9 As 90/2008-70, podle kterého *„[p]odání učiněné prostřednictvím veřejné datové sítě – internetu – bez zaručeného elektronického podpisu podle § 37 odst. 4 správního řádu z roku 2004 je úkonem způsobilým vyvolat právní účinky jen za podmínky jeho následného doplnění (do 5 dnů) některou z kvalifikovaných forem podání, tj. písemně, ústně do protokolu nebo elektronicky se zaručeným elektronickým podpisem, aniž by přitom bylo nutné k takovému doplnění podatele vyzývat“.*

Nejvyšší soud v usnesení sp. zn. 29 Cdo 3919/2014, ze dne 27. 11. 2014 „*Právní jednání odporující zákonu je neplatné pouze tehdy, vyžaduje-li to smysl a účel zákona (§ 580 odst. 1 OZ). Uvedené omezení platí i pro posouzení důsledků nedodržení formy právního jednání vyžadované zákonem (§ 582 odst. 1 OZ). Jinými slovy, není-li právní jednání učiněno ve formě stanovené zákonem, je (z tohoto důvodu) neplatné pouze tehdy, vyžaduje-li to smysl a účel zákona*“.

24. V posuzované věci z příslušného vnitřního předpisu – volebního řádu - nevyplývá, že by jeho smyslem a účelem bylo spojit s nedodržením písemné formy neplatnost a neúčinnost jednání. Akademický senát Ostravské univerzity neměl o dodržení formy projevu vůle a přičitatelnosti jednání právě a jen doc. D. žádných pochyb, a proti postupu, kdy na jeho místo byl ustanoven náhradník, abdikující senátor, ani nikdo jiný, neprotestoval. Za této situace má krajský soud za to, že i s přihlédnutím k soukromoprávní judikatuře je nutno uzavřít, že e-mailem učiněný projev vůle vedl k zániku funkce doc. D. a na jeho místo v souladu se shora citovaným volebním řádem platně nastoupil náhradník doc. K.
25. Co se týče ostatních osob, které podle žalobce rovněž abdikovaly neplatně (T. P. a D. Š.), uplatnění této námitky je opožděným žalobním bodem podaným po lhůtě podle § 72 odst. 1 s. ř. s.. Nelze jej považovat za rozhojnění argumentace k včas uplatněnému žalobnímu bodu neplatnosti odstoupení doc. D., protože jde o jednání jiných osob, jejichž skutkový základ by byl posuzován samostatně, pokud by neplatnost jejich odstoupení byla namítnuta včas.

K odvolání žalobce pro porušení zájmů Lékařské fakulty i Ostravské univerzity v důsledku manažerského selhání

26. Jak vyplývá ze shora citovaného ustanovení § 28 zákona o vysokých školách, rektor může odvolat děkana fakulty příslušné vysoké školy buď na návrh akademického senátu fakulty, nebo z vlastního podnětu za splnění podmínek stanovených v § 28 odst. 3 zákona o vysokých školách. Zákonodárce tak koncipoval dvě možnosti odvolání děkana rektorem. Judikatura správních soudů ve shodě s důvodovou zprávou² již dovodila, že pravidlem bude odvolání děkana na návrh akademického senátu fakulty (viz § 28 odst. 2), výjimečně bude představitelné i odvolání děkana z vlastního podnětu rektora. Podle toho, o kterou z uvedených situací jde, se liší míra uvážení rektora o důvodech odvolání děkana. V situaci, kdy akademický senát navrhuje odvolání děkana podle § 28 odst. 2 zákona o vysokých školách, zpravidla rektor takovémuto návrhu na odvolání bez dalšího vyhoví. Druhou situací je pravomoc rektora odvolat děkana z vlastního podnětu (§ 28 odst. 3 zákona o vysokých školách). Půjde o případy, kdy děkan jako osoba stojící v čele fakulty závažným způsobem neplní své povinnosti nebo závažným způsobem poškozuje zájem vysoké školy nebo fakulty, ovšem akademický senát fakulty na tyto závažné okolnosti nereaguje návrhem na jeho odvolání. Na rozdíl od řízení o odvolání podle § 28 odst. 2 (na návrh

² Podle důvodové zprávy, „[o]dvolání děkana fakulty rektorem vysoké školy bez návrhu akademického senátu fakulty je mimořádným prostředkem v případech, kdy děkan závažným způsobem neplní své povinnosti nebo poškozuje zájem vysoké školy nebo fakulty a akademický senát fakulty zůstává nečinný“

akademického senátu fakulty), kde není nutno zkoumat protiprávnost jednání děkana, jsou v tomto případě protiprávnosti či jiná pochybení vyjmenována ve skutkové podstatě právní normy. S ohledem na princip akademické samosprávy má závažnost důvodů k odvolání děkana hodnotit primárně rektor, nikoliv správní soudy. Nelze připustit, aby správní soudy nahrazovaly uvážení rektora uvážením vlastním, resp. aby samy zjišťovaly vnitřní poměry na fakultě, či například hodnotily legitimní zájmy jednotlivých „zájmových akademických skupin“ (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2018, č. j. 10 As 60/2018 – 45 a ze dne 26. 11. 2019, č. j. 1 As 310/2019 - 29).

27. Z hlediska skutkové podstaty jsou pro vznik mimořádné pravomoci rektora odvolat děkana z vlastního podnětu koncipovány dvě situace, případ „*neplnění svých povinností závažným způsobem*“ a „*poškození zájmu vysoké školy nebo fakulty závažným způsobem*“. Pojem „*poškození zájmu vysoké školy závažným způsobem*“ je dle Nejvyššího správního soudu nutno považovat za neurčitý právní pojem, který musí správní orgán (rektor) nejprve obecně vymezit a vyložit, poté jej poměřit s konkrétním skutkovým stavem v dané věci a nakonec usoudit, zda tento skutkový stav je podřaditelný pod neurčitý právní pojem (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 6. 2012, č. j. 1 As 52/2012 – 242, který se týkal odvolání vedoucího státního zástupce, či rozsudek ze dne 20. 10. 2004, č. j. 1 As 10/2003 - 58, jež se zabýval propuštěním policisty ze služebního poměru). Pokud dospěje k závěru, že je tento pojem naplněn, provede správní uvážení, zda děkana odvolá.
28. Žalovaný v napadeném rozhodnutí pod neurčitým pojmem „*závažné poškození zájmu vysoké školy*“ podřadil „*závažné manažerské selhání*“ v podobě nečinnosti, která zapříčinila ohrožení akreditace magisterského programu všeobecného lékařství; Vědecká rada Lékařské fakulty, jejímž předsedou je děkan, schválila podobu nového magisterského programu Všeobecné lékařství až dne 29. 5. 2019, dne 1. 10. 2019 obdržela Rada pro vnitřní hodnocení OU „*úplnou podobu údajů nutných pro podání žádosti o akreditaci magisterského studijního programu Všeobecné lékařství (akreditační spis) od LF OU*“, dne 1. 10. 2019 odeslala LF OU žádost o vydání souhlasného stanoviska s akreditací, u kterého Rada pro vnitřní hodnocení OU konstatovala „*některé nedostatky v žádosti o akreditaci*“, dne 31. 10. 2019 Rada pro vnitřní hodnocení OU žádost o akreditaci schválila, Ministerstvo zdravotnictví České republiky „*dosud nevydalo souhlasné stanovisko k žádosti o akreditaci*“ a kvůli tomu není možno zaslat žádost o akreditaci magisterského studijního programu Všeobecné lékařství Akreditačnímu úřadu, z čehož žalovaný dovodil, že je „*prakticky jisté*“, že Akreditační úřad nestihne udělit akreditaci dostatečně včas na provedení řádného přijímacího řízení do studia tohoto programu pro akademický rok 2020/2021, což důvodně ohrozí poskytování příspěvků skrz veřejné zdroje a dobrou pověst LF OU i OU.
29. Žalovaný tak výše popsany postup aplikace neurčitého pojmu „*závažné poškození zájmu vysoké školy*“ nenásledoval. Předně jednoznačně nevysvětlil, co v posuzované věci považuje za zájem vysoké školy; pouze implicitně lze dovodit, že za něj pravděpodobně považuje včasnost akreditace příslušného magisterského programu, a za závažné poškození zájmu považuje ohrožení této včasnosti akreditace. Konkrétní skutkový stav, vztahující se k jednání či opomenutí žalobce, který by takto vymezený neurčitý pojem naplnil, však v napadeném rozhodnutí uveden není. Žalovaný totiž neurčitému pojmu „*závažné poškození zájmu vysoké školy*“ podřadil další neurčitý pojem, a to „*závažné manažerské selhání*“, aniž by jej naplnil konkrétním jednáním či opomenutím žalobce, pouze

s výjimkou pochybení při schválení podoby nového magisterského programu vědeckou radou, jejímž je žalobce předsedou, které má být opožděné (což vyplývá opět pouze implicitně z užití částice „teprve“). Nevysvětlil však, zda a jakou má žalobce ve vědecké radě pravomoc, zda může proces schvalování nového magisterského programu urychlit, zasáhnout do něj apod., a zda tak učinil či nikoliv, nebo zda jiným způsobem nedostál povinností, které měl. Co se týče zbývajících vytýkaných pochybení, z napadeného rozhodnutí nevyplývá, jak souvisí s jednáním či opomenutím žalobce. Správní úvaha, proč je nutné za daného skutkového stavu odvolat žalobce z funkce děkana, v napadeném rozhodnutí chybí zcela.

30. Jak dovodil Nejvyšší správní soud ve shora citovaném rozsudku č. j. 1 As 210/2019 – 29, „[p]okud však jde o odvolání děkana z vlastního podnětu rektora (§ 28 odst. 3 zákona o vysokých školách), které bude zpravidla spíše výjimečné, je nutno trvat na tom, aby rektor ve svém rozhodnutí přesně vymezil, jakým jednáním děkan naplňuje skutkovou podstatu právní normy, resp. čím konkrétně závažným způsobem poškozuje zájmy vysoké školy nebo fakulty či z jakého důvodu závažným způsobem neplní své povinnosti. Nelze připustit, aby rektor pouze v obecné rovině konstatoval naplnění důvodů pro odvolání děkana a odkázal na usnesení akademických senátů, aniž by se sám konkrétními případy jednání děkana zabýval, ověřil si jejich pravdivost a v rozhodnutí vysvětlil, proč dosahují takové intenzity závažnosti, že je lze podřadit pod pojem „poškození zájmu vysoké školy závažným způsobem“. Pokud taková úvaha v rozhodnutí absentuje, je nutno jej považovat za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů“ (podtržení provedl krajský soud). Vzhledem k tomu, že napadené rozhodnutí neobsahuje ve vztahu k tomuto důvodu odvolání žádné konkrétní jednání či opomenutí žalobce, které by bylo způsobitelné podřadit pod pojem „poškození zájmu vysoké školy závažným způsobem“, ani vysvětlení, proč jednání či opomenutí žalobce dosahuje takové intenzity závažnosti, že je lze pod tento pojem podřadit, ani správní úvahu, proč je nutné za této situace děkana odvolat, je napadené rozhodnutí ohledně důvodu odvolání žalobce pro „závažné manažerské selhání“ nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

31. K námitce nepředložení tohoto důvodu odvolání žalobce Akademickému senátu Ostravské univerzity k udělení souhlasu krajský soud pro úplnost uvádí, že podle jednacího řádu AS OU, článku 9, bodu 2, je sice nutné návrhy do programu zasedání předložit písemně do 7 dnů před zasedáním předsedovi AS OU a součástí písemného podnětu odvolání žalobce jako bodu programu zasedání AS OU důvod „závažného manažerského selhání“ uveden nebyl; podle bodu 3 jednacího řádu však AS OU může projednat i návrhy programu předložené později. V případě žalobce bylo „závažné manažerské selhání“ v souvislosti s odvoláním žalobce diskutováno a tedy projednáno, za této situace není námitka nevyslovení souhlasu s odvoláním z tohoto důvodu důvodná.

K odvolání žalobce pro porušení povinností žalobce a porušení zájmů Lékařské fakulty i Ostravské univerzity vydáváním rozhodnutí o přijetí uchazečů o studium, kteří nesplnili podmínku přijímacího řízení

32. Vzhledem k tomu, že žalovaný odvolal žalobce z funkce děkana ze dvou samostatných důvodů, nepřezkoumatelnost pouze jednoho z nich nevede sama o sobě k nepřezkoumatelnosti celého napadeného rozhodnutí, a krajský soud se proto zabýval námitkami ve vztahu k druhému důvodu odvolání, spočívajícím ve vydávání rozhodnutí o

přijetí uchazečů o studium do studia magisterského studijního programu všeobecné lékařství, kteří nesplnili podmínku přijímacího řízení dosažení předepsaného počtu bodů při přijímací zkoušce.

33. Krajský soud opakuje, že podle citovaného § 28 odst. 3 zákona o vysokých školách rektor může odvolat děkana ze dvou důvodů, pro „*neplnění svých povinností závažným způsobem*“ a/nebo pro „*poškození zájmu vysoké školy nebo fakulty závažným způsobem*“.

Neplnění svých povinností závažným způsobem

34. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že uvedeným pochybením má trpět nejpozději rozhodnutí o přijetí pro akademický rok 2018/2019, další vytýkaná rozhodnutí jsou pro akademické roky předchozí. Žalobce byl jmenován děkanem dne 12. 12. 2018 s účinností od 13. 12. 2018. V době funkčního období, které bylo ukončeno předmětným odvoláním, tak žalobce nevydal žádné rozhodnutí o přijetí, které by trpělo popsanou vadou, žádné pochybení mu není kladeno za vinu a důvod vzniku výjimečné pravomoci rektora odvolat děkana z vlastního podnětu podle shora citovaného § 28 odst. 3 zákona o vysokých školách, spočívající v tom, že děkan „*závažným způsobem neplní své povinnosti*“, tak není dán. Naplnění tohoto důvodu totiž již z jazykového výkladu musí nastat ve funkčním období, které se rektor rozhodne ukončit svým odvoláním. Ještě výrazněji toto vyplývá z výkladu účeloslovného; je-li pravomoc rektora odvolat děkana bez návrhu akademického senátu koncipována jako mimořádný prostředek, pak se nutně musí vztahovat k vyřešení aktuální situace vyžadující operativní zásah ukončující protiprávní jednání děkana. Nejedná-li se o takovou situaci, pak pravomoc rektora nevznikne. Lze si totiž představit, že akademický senát zůstane nečinný z jiných příčin, například postup děkana nepovažuje za neplnění povinností vůbec, nebo má za to, že nejde o neplnění závažné, a situaci může vyřešit v příští volbě nezvolením děkana pro další volební období. Předčasný zásah rektora neodpovídající mimořádnosti situace by tak byl neúměrným zásahem do akademické svobody příslušné fakulty.

Poškození zájmu vysoké školy nebo fakulty závažným způsobem

35. Otázkou je, zda chybná rozhodnutí o přijetí, učiněná mimo posuzované funkční období, mohou být podřazena pod neurčitý pojem „*poškození zájmu vysoké školy závažným způsobem*“, který je druhou hmotněprávní podmínkou vyplývající z § 28 odst. 3 zákona o vysokých školách. Pro úplnost krajský soud dodává, že z napadeného rozhodnutí nevyplývá, zda žalobce vydal dřívejší rozhodnutí o přijetí v předchozím funkčním období, nevyplývá z něj ani, zda a kdy žalobce byl děkanem lékařské fakulty před jmenováním dne 12. 12. 2018, nicméně žalobce proti závěru žalovaného, že předmětná rozhodnutí o přijetí učinil, nic nenamítal, soud proto vychází z nespornosti této skutečnosti. Podle názoru krajského soudu je nutno rozlišit jednání (či opomenutí) děkana a jeho následek. Jedná-li děkan způsobem, jehož následkem je „*poškození zájmu vysoké školy závažným způsobem*“, před jmenováním do funkce a následek, tedy „*poškození zájmu vysoké školy závažným způsobem*“ nastane anebo trvá v době výkonu této funkce, pak – za splnění nutné intenzity – toto jednání založí mimořádnou pravomoc rektora jej odvolat postupem podle § 28 odst. 3 zákona o vysokých školách.

36. V posuzované věci odůvodnil žalovaný odvolání žalobce jeho jednáním, které nastalo před jmenováním do funkce. Ačkoliv je tedy takový postup v zásadě možný, v

posuzované věci jej podle názoru krajského soudu vylučuje skutečnost, že o sporném rozhodování žalobce při přijímání uchazečů o studium žalovaný v době jeho jmenování věděl, jak vyplývá z Stanoviska k postupu Lékařské fakulty při přijímacím řízení pro obor Všeobecné lékařství (M5103) pro akademické roky 20017/2018 a 2018/2019 z 7. 12. 2018, na které napadené rozhodnutí odkazuje, a které se mj. v bodě [18] výslovně vyjadřuje takto „*Hodlal – li děkan LF OU coby správní orgán prvního stupně aplikovat ustanovení § 101 písm. b) SŘ pro vydání „nového“ rozhodnutí podle odst. [6.3.], byl povinen řídit se zásadně pořadím nejlepších uchazečů o studium -. konkrétně těch z nich, kteří řádně a včas uplatnili své odvolání proti původnímu rozhodnutí děkana LF OU o jejich nepřijetí. Pokud uvedeným způsobem děkan LF OU nepostupoval, mohl porušit ustanovení § 49 odst. 1 ZVŠ“; v bodě [19.] pak stanovisko uvádí, že „(...)byl povinen takto rozhodovat jen při důsledném zachování rovnosti podmínek pro každého uchazeče o studium – což platí tím spíše a naléhavěji, když zejména rovnost podmínek přijímacího řízení a stejné rozhodování prostě všech nedůvodných rozdílů o právech a povinnostech uchazečů o studium představuje zjevný veřejný zájem v dané situaci.“ Jak vyplývá ze Zázpisu ze zasedání Rady pro vnitřní hodnocení ze dne 28. listopadu 2018, který je součástí správního spisu, o „podezření na problémy s přijímacím řízením na Lékařské fakultě na studijní obor Všeobecné lékařství“ žalovaný věděl podle vlastních slov již tohoto dne.*

37. Za této situace nelze vytýkané pochybení žalobce, učiněné před jeho jmenováním děkanem, které podle žalovaného poškodilo zájem vysoké školy a fakulty, považovat ve své intenzitě za dosahující takové mimořádnosti, aby jej bylo možno podřadit pod „poškození zájmu vysoké školy závažným způsobem“. Byl-li zájem vysoké školy a fakulty postupem žalobce při přijetí uchazečů poškozen a přesto tato skutečnost nebránila žalovanému žalobce děkanem jmenovat, nemůže být tatáž skutečnost bez dalšího důvodem pro přijetí mimořádného kroku jeho odvolání dokonce proti vůli Akademického senátu Lékařské fakulty, který je nositelem akademické svobody.
38. Napadené rozhodnutí je tak v části, kdy se odvolání opírá o pochybení žalobce při přijímání uchazečů o studium v letech předcházející jeho odvolání do funkce, v rozporu s § 28 odst. 3 zákona o vysokých školách, a tedy nezákonné.

Závěr a náhrada nákladů řízení

39. Vzhledem k tomu, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné ohledně důvodu odvolání žalobce pro „závažné manažerské selhání“ (bod 29. tohoto rozsudku) a nezákonné ohledně důvodu porušení povinností při přijímání uchazečů o studium, kteří nesplnili předepsaná kritéria pro přijetí (bod 37. a 38. tohoto rozsudku), krajský soud napadené rozhodnutí zrušil podle § 78 odst. 1 s. ř. s. a podle § 78 odst. 4 s. ř. s. věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, ve kterém je podle § 78 odst. 5 s. ř. s. zde vysloveným právním názorem vázán.
40. Vzhledem k tomu, že v řízení byl plně procesně úspěšný žalobce, vzniklo mu v souladu s ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení, k jejichž náhradě soud žalovaného zavázal. Náklady řízení žalobce představují:
- zaplacený soudní poplatek za podání žaloby ve výši 3.000,- Kč,

-zaplacený soudní poplatek za podání návrhu na odkladný účinek žaloby ve výši 1.000,- Kč,
- odměna za zastoupení advokátem ve výši 3.100,- Kč, podle § 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., a to za šest úkonů právní služby (příprava převzetí zastoupení, sepsání žaloby, nahlédnutí do spisu, dvakrát vyjádření ke stanovisku žalovaného a účasti u jednání) podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky,
- šestkrát režijní paušál ve výši 300,- Kč za každý z těchto úkonů právní služby podle § 13 odst. 3 vyhlášky,
- DPH z těchto částek s výjimkou zaplaceného soudního poplatku podle § 57 odst. 2 s. ř. s. Všechny tyto náklady řízení celkem ve výši 28 684 Kč podle obsahu spisu žalobci prokazatelně vznikly a jedná se o náklady nezbytně nutné k uplatnění jeho práva. Soud proto žalovaného k jejich zaplacení zavázal, a to k rukám zástupce žalobce podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb. občanského soudního řádu ve spojení s ustanovení § 64 s. ř. s. Lhůtu k zaplacení soud stanovil v souladu s ustanovení § 160 odst. 1 občanského soudního řádu, neboť tato lhůta je přiměřená možností žalovaného.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 21. července 2020

Mgr. Jiří Gottwald

předseda senátu